

Jaarverslag 2011

Maart 2012

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2011 van de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand. Deze gezamenlijke rekenkamercommissie werkt voor acht gemeenten: Barneveld, Bunnik, Leusden, Nijkerk, Renswoude, Scherpenzeel, Woudenberg en Zeewolde.

Het afgelopen jaar heeft de rekenkamercommissie volgens haar jaarplan onderzoek uitgevoerd in deze gemeenten, ten dienste van de gemeenteraden, de colleges van burgemeester en wethouders, de ambtelijke organisaties en de inwoners. Daarnaast hebben we een groot aantal doorwerkingsonderzoeken uitgevoerd, om te kijken wat er is gebeurd met onze aanbevelingen uit eerder onderzoek van twee tot drie jaar geleden.

Met de onderzoeken en de doorwerkingstrajecten ondersteunen we de raad bij zijn controlerende en kaderstellende rol. Tijdens onze bezoeken aan de commissie- en raadsvergaderingen in 2011 is – net als in de voorgaande jaren - gebleken dat de raden ons werk waarderen.

In 2011 sluiten we inmiddels alweer de tweede periode van drie jaar rekenkamercommissie af. De eerste periode liep van september 2005 – september 2008 en de tweede periode liep van september 2008 – september 2011. Om boekhoudkundige redenen laten we deze tweede periode doorlopen tot december 2011. De afspraak is dat we elke drie jaar kijken of er een overschot dan wel tekort is over de betreffende periode.

In dit verslag geven wij u een beeld van onze activiteiten in 2011 en de kosten en baten die hieraan verbonden zijn. Ook geven we per gemeente een overzicht van baten en kosten over drie jaar. Voor een overzicht van de geplande activiteiten in 2012 verwijst ik u naar het Jaarplan 2012 van de rekenkamercommissie.

Met vriendelijke groet,

Drs. J.P.P. van Dort
Voorzitter Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand

1. Inleiding

De onafhankelijke rekenkamercommissie heeft ten doel de gemeenteraad te ondersteunen bij zijn kaderstellende en controlerende rol. Hiertoe voert de rekenkamercommissie onderzoek uit naar het gemeentelijk beleid en formuleert zij waar mogelijk aanbevelingen voor de toekomst. De rekenkamercommissie toetst het gemeentelijk beleid op drie onderdelen (art.182 Gemeentewet):

- a. Rechtmatigheid: voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?
- b. Doeltreffendheid: zijn de beoogde doelen van het beleid ook daadwerkelijk behaald?
- c. Doelmatigheid: zijn de nagestreefde beleidsdoelen tegen zo gering mogelijke inzet van middelen bereikt?

Met ingang van 1 september 2008 is de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand haar werkzaamheden gestart. Deze rekenkamercommissie is de opvolger van de drie afzonderlijke rekenkamercommissies Barneveld/Leusden/Zeevolde, Renswoude/Scherpenzeel/ Woudenberg en Nijkerk. In 2009 is ook de gemeente Bunnik aangesloten.

De rekenkamercommissie bestaat uit een externe voorzitter en vier externe leden. De commissie wordt ondersteund door twee parttime ambtelijk secretaris/onderzoekers (elk 21 of 22 uur per week).

Samenstelling van de rekenkamercommissie

De heer drs. *Jan van Dort cmc* (voorzitter) is organisatieadviseur en interim-manager. Ook heeft hij een zeer brede ervaring als bestuurder en als commissaris dan wel lid van de raad van toezicht van diverse maatschappelijke organisaties.

De heer *Dirk Jans* (lid) is manager bij een financieel adviesbureau. Hij heeft jarenlange ervaring bij diverse gemeenten als bestuursambtenaar, controller en afdelingshoofd.

De heer drs. *Ron Kamphues* (lid) werkt in diverse gemeenten mee aan rekenkameronderzoek en ondersteunt gemeenten, bedrijven en instellingen bij het verbeteren van hun bedrijfsvoering, bedrijfsontwikkeling, etc.

De heer dr. *Joost Scheltinga* (lid) heeft zowel ervaring in het bedrijfsleven, als bij de overheid, als in de universitaire onderzoekswereld. Hij is alweer enige tijd lid van de rekenkamercommissies Werkendam, Woudrichem en Aalburg.

Mevrouw ir. *Ine van de Vlierd EMFC RC* (lid) is na een studie Technische Bedrijfskunde en een postdoctorale opleiding tot Controller werkzaam als beleidscontroller bij een gemeente. Ze is tevens lid van de rekenkamercommissie van de Utrechtse Heuvelrug.

Mevrouw drs. *Bea Meijboom* werkt sinds 1 oktober 2008 als secretaris/onderzoeker bij de rekenkamercommissie. Zij is bestuurskundige en heeft tien jaar werkervaring bij de gemeente Vleuten-De Meern en de gemeente Utrecht. Zij heeft daar ervaring opgedaan zowel met verschillende beleidsterreinen als met onderzoek.

Mevrouw ir. *Ingrid Spoor* is per 1 november 2011 gestart als secretaris/onderzoeker. Zij heeft in de gemeente Veenendaal als secretaris van de rekenkamercommissie ervaring opgedaan met rekenkameronderzoeken. Daarvoor was ze werkzaam als planning en controlmedewerker bij Wageningen UR.

Leeswijzer

Dit jaarverslag gaat in op de activiteiten over 2011. In hoofdstuk 2 staat een beschrijving van de doelstellingen van de rekenkamercommissie (*Wat wilden we bereiken?*). In hoofdstuk 3 gaan we in op de activiteiten (*Wat hebben we daarvoor gedaan?*) en in onderdeel 4 volgt een overzicht van de baten en kosten over 2011 en over de drie jaarperiode van 2008 - 2011 (*Wat heeft het gekost?*).

2. Wat wilden we bereiken?

2.1 Onderzoek

De rekenkamercommissie heeft ten doel de kaderstellende – en controlerende rol van de gemeenteraad te ondersteunen met de resultaten van haar onderzoeken. Zij toetst het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur ten aanzien van een geselecteerd beleidsterrein op één of meer van de hieronder genoemde aspecten:

- a) Rechtmatigheid: voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?
- b) Doeltreffendheid: zijn de beoogde doelen van het beleid ook daadwerkelijk behaald?
- c) Doelmatigheid: zijn de nagestreefde beleidsdoelen tegen zo gering mogelijke inzet van middelen bereikt?

De rekenkamercommissie wil met haar rapporten leer- en verbeterprocessen stimuleren, zodat de gemeenten effectiever en efficiënter kunnen werken. Hiertoe doet zij aanbevelingen aan de gemeenteraad.

De rekenkamercommissie draagt bij aan het verbeteren van de doeltreffendheid, doelmatigheid en/of rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen als de aanbevelingen worden overgenomen (en eventueel uitgevoerd) door de gemeenteraden. Vervolgens is van belang dat de overgenomen aanbevelingen worden uitgevoerd door de colleges. Om dit te controleren doet de rekenkamercommissie twee tot drie jaar na een onderzoek een doorwerkingsonderzoek.

2.2 Rekenschap

De rekenkamercommissie draagt bij aan het afleggen van verantwoording (rekenschap) van het gemeentebestuur aan de burgers. Deze verantwoording legt ze af door:

- *het publiceren van verantwoordingsinformatie* in de vorm van onderzoeksrapporten. Deze rapporten zijn opgesteld voor de gemeenteraden en zijn openbaar en toegankelijk voor zowel de gemeenteraden als voor de burgers en organisaties. Met haar onderzoeksrapporten wil de rekenkamercommissie het publieke debat in de gemeenten stimuleren en wil zij hieraan bijdragen;
- *bekendheid te geven aan haar bestaan, werkwijze, activiteiten en producten*, zoals onderzoeksrapporten, nieuwsbrieven en persberichten. De communicatie van de rekenkamercommissie richt zich hierbij zowel op de gemeentelijke instanties (de gemeenteraden, de colleges en ambtelijke organisaties) als de burgers en organisaties uit de acht betrokken gemeenten.

In hoofdstuk 3 staat beschreven hoe dit in 2011 tot uitvoering is gebracht.

3. Wat hebben we gedaan?

3.1 Onderzoek

In 2011 zijn we - conform het jaarplan 2011 - ambitieus gestart met een groot aantal nieuwe onderzoeken. In verband met een vacature voor de functie van tweede secretaris/onderzoeker hebben we enkele onderzoeken moeten doorschuiven naar 2012.

Afgeronde onderzoeken

In 2011 heeft de rekenkamercommissie voor de volgende beleidsterreinen onderzoeken afgerond. De onderzoeksrapporten met conclusies en aanbevelingen zijn aangeboden aan de betreffende gemeenteraden.

Afgeronde onderzoeken in 2011	Gemeenten
<p><i>Bereik van het armoedebeleid</i> Op verzoek van de gemeenteraad heeft de rekenkamercommissie in Nijkerk onderzoek uitgevoerd naar het bereik van het armoedebeleid. Het eindrapport is begin december aan de gemeenteraad aangeboden en half december besproken in de auditcommissie. Behandeling in de gemeenteraad heeft plaatsgevonden in januari 2012.</p>	Nijkerk
<p><i>Beleid voor mensen met lichamelijke beperkingen</i> De rekenkamercommissie heeft in Woudenberg, Scherpenzeel en Renswoude onderzoek uitgevoerd naar het beleid voor mensen met lichamelijke beperkingen. De onderzoeken voor Woudenberg en Scherpenzeel zijn in 2010 gestart.</p> <p>Het eindrapport met conclusies en aanbevelingen van Woudenberg is in januari 2011 aangeboden aan de gemeenteraad. Op 8 maart 2011 is het rapport besproken in de raadscommissie en op 24 maart 2011 heeft de gemeenteraad besloten de aanbevelingen van de rekenkamercommissie over te nemen.</p> <p>Het onderzoeksrapport voor Scherpenzeel is in april 2011 aangeboden aan de gemeenteraad en op 6 oktober 2011 behandeld in de raadscommissie. De raadscommissie heeft gezegd dat het rapport en de aanbevelingen meegenomen zullen worden bij het opstellen van de nieuwe geplande WMO-nota.</p> <p>In navolging van de onderzoeken in Scherpenzeel en Woudenberg is het onderzoek in Renswoude gestart in 2011. Het feitelijke onderzoek is in 2011 gedaan. Het eindrapport is in januari 2012 aangeboden aan de gemeenteraad.</p>	Woudenberg, Scherpenzeel en Renswoude
<p><i>Onderwijshuisvesting</i> Op verzoek van de auditcommissie van Barneveld heeft de rekenkamercommissie onderzoek uitgevoerd naar het beleid voor onderwijshuisvesting. In het onderzoek is onder andere gekeken welke keuzevrijheid de gemeente heeft bij dit beleid en wat wettelijk geregeld is. Het eindrapport met conclusies en aanbevelingen is in april 2011 aangeboden aan de gemeenteraad. Op 24 mei 2011 is de raad akkoord gegaan met de aanbevelingen van de rekenkamercommissie.</p>	Barneveld
<p><i>Jeugdbeleid</i> In Nijkerk is op verzoek van de gemeenteraad onderzoek gedaan naar het jeugdbeleid. De raad wilde graag de samenhang binnen het jeugdbeleid onderzocht hebben. De rekenkamercommissie heeft gekeken naar deze samenhang, de integraliteit van het beleid en de informatievoorziening aan de raad. Het rapport met conclusies en aanbevelingen is in januari aangeboden aan de gemeenteraad. Op 31 maart 2011 heeft de gemeenteraad besloten de aanbevelingen over te nemen.</p>	Nijkerk en Bunnik

In Bunnik richtte het onderzoek zich vooral op de vraag of het jeugdbeleid integraal is. Het eindrapportage met conclusies en aanbevelingen is in juni 2011 aangeboden aan de gemeenteraad. Op 21 september 2011 heeft de raad besloten de aanbevelingen van de rekenkamercommissie over te nemen.	
--	--

Afgeronde doorwerkingsonderzoeken

In 2011 heeft de rekenkamercommissie ook een aantal doorwerkingsonderzoeken gedaan. Tijdens een doorwerkingsonderzoek kijkt de rekenkamercommissie wat er na twee tot drie jaar na het uitbrengen van het onderzoeksrapport is gebeurd met de aanbevelingen die de raad heeft overgenomen.

Afgeronde doorwerkingsonderzoeken 2011	Gemeenten
<p>Onderhoud kapitaalgoederen</p> <p>In Zeewolde heeft de rekenkamercommissie gekeken wat de gemeente gedaan heeft met de aanbevelingen van het onderzoek naar het onderhoud van de kapitaalgoederen uit 2008. De rekenkamercommissie concludeert in de doorwerkingsnotitie dat de gemeente nog niet alle aanbevelingen heeft opgepakt. Op 9 mei stond de doorwerkingsnotitie op de agenda van de raadscommissie. De raadscommissie vond de notitie duidelijk; er waren geen aanvullende vragen of opmerkingen.</p>	Zeewolde
<p>Aanbestedingsbeleid</p> <p>In Barneveld heeft de rekenkamercommissie gekeken wat de gemeente gedaan heeft met de aanbevelingen van een onderzoek uit 2008 naar het aanbestedingsbeleid uit 2008. Naar aanleiding van het doorwerkingstraject concludeert de rekenkamercommissie onder andere dat de gemeente veel energie steekt in het professionaliseren van het inkoopproces. Het proces is ingericht volgens het Lean Ent principe en er is een gemeentebreed inkoopoverleg. Wel had de organisatie nog sterker in kunnen zetten op een expliciete, organisatiebrede ontwikkeling van marktkennis en kostenskundigheid. De doorwerkingsnotitie is in februari 2011 aangeboden aan de gemeenteraad.</p>	Barneveld
<p>Klachten en bezwaarschriften</p> <p>Naar aanleiding van het doorwerkingsonderzoek concludeert de rekenkamercommissie dat de gemeente Bunnik zich de afgelopen drie jaar gericht heeft op het verbeteren van de afhandeling van klachten en bezwaarschriften. Van de 14 aanbevelingen die de rekenkamercommissie in 2008 heeft gedaan zijn er acht opgevolgd, twee gedeeltelijk en vier niet. De gemeente heeft aan de rekenkamercommissie aangegeven wat zij de komende tijd gaat doen om het proces nog verder te verbeteren. De doorwerkingsnotitie met hierin de conclusies van de rekenkamercommissie is in oktober aangeboden aan de gemeenteraad.</p>	Bunnik
<p>Subsidiebeleid</p> <p>Naar aanleiding van het doorwerkingsonderzoek naar het subsidiebeleid van Bunnik concludeert de rekenkamercommissie dat de gemeente zich sinds 2009 gericht heeft op een administratieve verbeterslag van de uitvoering van de subsidieverordening. De rekenkamercommissie stelt vast dat er van de 9 aanbevelingen twee gerealiseerd zijn, één is in uitvoering en twee zijn niet gerealiseerd. Vier aanbevelingen worden volgens de planning in 2012 opgepakt. De doorwerkingsnotitie is in september 2011 aangeboden aan de gemeenteraad.</p>	Bunnik

Lopende (doorwerkings)onderzoeken

Daarnaast zijn in 2011 de volgende (doorwerkings)onderzoeken gestart, die in 2012 vervolgd en afgerond zullen worden.

Lopende onderzoeken (afronding in 2012)	Gemeenten
Regionale samenwerking Het onderzoek naar regionale samenwerking vindt gelijktijdig plaats in de gemeenten Bunnik, Leusden, Scherpenzeel, Woudenberg en Zeewolde. In 2011 heeft het vooronderzoek plaatsgevonden en is de concept onderzoeksopzet opgesteld. Begin 2012 zal de concept onderzoeksopzet afgestemd worden met de raden en zal het feitelijke onderzoek starten.	Bunnik, Leusden, Scherpenzeel, Woudenberg en Zeewolde
Risicomanagement grondbeleid Het feitelijke onderzoek is in beide gemeenten gestart in de tweede helft van 2011. De documentenstudie is afgerond en er hebben interviews plaatsgevonden. In 2012 zal het onderzoek voor beide gemeenten vervolgd worden met de rapportage over de bevindingen en de conclusies en aanbevelingen.	Nijkerk en Leusden
Wijkplatforms In de tweede helft van 2011 is in Barneveld op verzoek van de auditcommissie gestart met een onderzoek naar wijkplatforms. In 2011 is het vooronderzoek gestart en is de onderzoeksopzet opgesteld en afgestemd met de auditcommissie. Het feitelijke onderzoek vindt plaats in 2012.	Barneveld
Doorwerking woonbeleid In 2011 zijn de voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor de doorwerkingsonderzoeken naar het woonbeleid van Barneveld, Leusden en Nijkerk (verzamelen documenten e.d.). Het daadwerkelijke onderzoek zal plaatsvinden in 2012.	Barneveld, Leusden en Nijkerk

Naast de lopende onderzoeken die gestart zijn in 2011, zullen er in 2012 nog nieuwe onderzoeken en doorwerkingsonderzoeken gestart worden. Voor een overzicht van de geplande onderzoeksactiviteiten in 2012 verwijzen wij u naar het Jaarplan 2012 van de rekenkamercommissie.

3.2 Bekendheid van de rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie wil aan zichzelf en haar activiteiten bekendheid geven bij de gemeenteraden, de gemeentelijke organisaties, maatschappelijke organisaties in de gemeenten en natuurlijk de inwoners. In 2011 hebben we op een aantal manieren de publiciteit gezocht:

- Persberichten voor de lokale media bij aanvang van een onderzoek en bij het openbaar maken van een rapport.
- Nieuwsbrieven (in juni en in december) aan de raden, colleges en gemeentelijke organisaties om zo te informeren over het onderzoek bij de andere gemeenten en over voortgang van werkzaamheden.
- Plaatsen van de rapporten, persberichten en nieuwsbrieven op de website www.rkvalleienveluwerand.nl.

3.3 Overige activiteiten

Vergaderingen

De rekenkamercommissie heeft in 2011 5 keer vergaderd. Deze vergaderingen gaan voornamelijk over de onderzoeken die plaatsvinden. Ook de onderwerpenkeuze per gemeente vindt plaats tijdens de vergaderingen.

Verder zijn de leden van de rekenkamercommissie in 2011 aanwezig geweest bij de diverse afstemmingsoverleggen en auditcommissies van de gemeenten. Ook bij de behandeling van de onderzoeksrapporten in de raadscommissies zijn vanuit de rekenkamercommissie elke keer de voorzitter, één van de leden (de onderzoekskoördinator) en één secretaris/onderzoeker aanwezig geweest.

Daarnaast heeft één van de secretarissen bij vier van de acht gemeenten de behandeling van de Programmabegroting bijgewoond. Ook volgen de secretarissen, de voorzitter en de leden de landelijke ontwikkelingen op het gebied van rekenkamer(onderzoek) en is één secretaris afgevaardigd naar twee van de vier bijeenkomsten van de Kring van Secretarissen van de NVR. Relevante ontwikkelingen zijn ook gevolgd via literatuur en internet.

Kwaliteit

Om de kwaliteit van de rekenkamercommissie te waarborgen voert de rekenkamercommissie evaluaties uit:

- Elk jaar draagt de rekenkamercommissie een rapport aan voor de Goudvink¹ van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies (NVR). De rekenkamercommissie verwerkt de adviezen van de onafhankelijke organisatie van de Goudvink in haar werkwijze.
- Na elk onderzoek vraagt de rekenkamercommissie de gemeente om een evaluatieformulier in te vullen. Tevens vult het onderzoeksteam van de rekenkamercommissie een evaluatieformulier in.
- Twee tot drie jaar na het uitbrengen van een onderzoeksrapport doet de rekenkamercommissie een doorwerkingsonderzoek, mede om de effectiviteit van de eigen aanbevelingen te meten.

In het najaar van 2011 heeft de rekenkamercommissie besloten om zich te bezinnen op nieuwe werkvormen en nieuwe wijzen van presenteren van onderzoeksbevindingen en conclusies en aanbevelingen. Eind 2011 hebben hiervoor de eerste oriënterende activiteiten plaatsgevonden. In 2012 krijgt dit een vervolg.

Inventariseren onderzoeksonderwerpen

Gedurende het afgelopen jaar is de rekenkamercommissie langs geweest bij de gemeenteraden (auditcommissies of afstemmingsoverleggen) van Barneveld, Bunnik, Leusden, Nijkerk, Scherpenzeel en Zeewolde om te inventariseren of zij suggesties hebben voor nieuwe onderzoeksonderwerpen. Ook is gevraagd of er oude onderwerpen van de groslijst geschrapt konden worden.

¹ *Het bestuur van de NVR reikt jaarlijks de NVR Goudvink uit aan het beste rekenkameronderzoek van het voorgaande jaar. De inzendingen worden beoordeeld door een deskundige jury. Onderwerpen die in de beoordeling betrokken worden zijn: • Het product (vormgeving en leesbaarheid); • De aanpak (onderwerpkeuze, methoden en technieken); • Onderbouwing (bevindingen en conclusies en • Aanbevelingen (kwaliteit).*

Hoewel de rekenkamercommissie onafhankelijk is, staat zij open voor verzoeken vanuit de raad. Zo kon de rekenkamercommissie in 2011 na de inventarisatie meteen ingaan op (actuele) verzoeken vanuit de raden van Barneveld (onderzoek wijkplatforms), Renswoude (onderzoek naar het beleid voor mensen met een lichamelijke beperking) en Nijkerk en Leusden (onderzoek naar grondbeleid in beide gemeenten).

De overige suggesties voor onderzoek van de raden zijn opgenomen op de groslijst van mogelijke onderzoeksonderwerpen. Bij het opstellen van het jaarplan 2012 hebben wij opnieuw rekening gehouden met de suggesties van de raden. De totale groslijst is in de bijlage opgenomen.

Wij hebben geen aanvullende onderwerpen geïnventariseerd bij de gemeenten Renswoude en Woudenberg. Renswoude heeft na het onderzoek naar het beleid voor mensen met lichamelijke beperkingen binnen het onderzoeksbudget van de rekenkamercommissie geen geld meer voor onderzoek in 2012. Voor Woudenberg zal in het voorjaar van 2012 geïnventariseerd worden of de gemeenteraad suggesties heeft voor onderzoek in 2012.

4. Wat heeft dat gekost?

Voor de kosten van de rekenkamercommissie zijn de volgende afspraken vastgelegd in de verordening en de samenwerkingsovereenkomst:

- de baten, te weten € 1,0479 per inwoner;
- een urenvergoeding van € 46,62 voor de voorzitter en leden;
- reiskostenvergoeding voor de voorzitter en de leden (€ 0,19 per km);
- een vaste jaarlijkse vergoeding voor de voorzitter van € 917,-²

De rekenkamercommissie is binnen bovengenoemde kaders vrij om het budget te besteden. Ook mogen bedragen worden overgeheveld naar een volgend jaar of worden aangevuld met het budget van een volgend jaar (tot een maximum van de helft van het jaarbudget). Per periode van drie jaar dienen de gemeenten een onderzoeksbijdrage van de commissie te hebben ontvangen, gelijk aan hun eigen financiële bijdrage.

4.1 Totale baten 2011

De baten van de rekenkamercommissie bestaan uit € 1,0479 euro per inwoner van de acht gemeenten.

Tabel 1 Baten rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand: € 1,0479 per inwoner

Gemeente	Begroot	Werkelijk
Barneveld	€ 55.490	€ 55.566
Bunnik	€ 15.838	€ 15.129
Leusden	€ 30.319	€ 29.979
Nijkerk	€ 41.578	€ 41.694
Renswoude	€ 5.093	€ 4.980
Scherpenzeel	€ 9.955	€ 9.774
Woudenberg	€ 12.549	€ 12.583
Zeewolde	€ 22.355	€ 22.117
Totaal	€ 193.176	€ 191.821

4.2 Totale kosten 2011

De kosten van de rekenkamercommissie zijn te verdelen in onderzoekskosten en indirecte kosten.

Onderzoekskosten

De onderzoekskosten zijn direct gerelateerd aan concrete onderzoeksactiviteiten en zijn verdeeld over de gemeenten naar werkelijk gemaakte kosten. De onderzoekskosten bestaan uit uren gemaakt door de secretaris/onderzoekers, de leden van de rekenkamercommissie en externe inhuur.

Indirecte kosten (niet-onderzoekskosten)

De indirecte kosten worden verdeeld over de gemeenten naar rato van het aantal inwoners. Het gaat hierbij om voornamelijk om kosten voor:

- vergaderingen van de rekenkamercommissie (gaan hoofdzakelijk over de onderzoeken);
- inventariseren en selecteren van onderzoeksonderwerpen bij gemeenteraden;

² De bijdrage per inwoner, de urenvergoeding voor de voorzitter en de leden en de vaste jaarlijkse vergoeding voor de voorzitter worden jaarlijks geïndexeerd.

- opstellen jaarplan en jaarverslag rekenkamercommissie;
- de communicatie met de gemeenten over jaarplan, jaarverslag, nieuwsbrieven, afstemmingsoverleggen / auditcommissies;
- afstemming met gemeentelijke organisatie over werkwijzen en onderzoeken;
- introductie rekenkamercommissie bij nieuwe raden;
- kennismaken met nieuwe griffiers, secretarissen en burgemeesters;
- vaste jaarlijkse vergoeding voor de voorzitter;
- reiskosten van de leden en de voorzitter van de rekenkamercommissie (inclusief reiskosten voor onderzoek);
- het volgen van gemeentelijke ontwikkelingen.

Tabel 2 toont een overzicht van de totale werkelijke kosten in 2011.

Tabel 2 Totale kosten rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand 2011

Kostensoort	Begroot	Werkelijk
Twee secretaris/onderzoekers (salaris, sociale lasten en 50% opslag) totaal:	€ 133.425	€ 126.335
besteed aan:		
- onderzoek		€ 83.057
- niet - onderzoek		€ 43.277
Vaste vergoeding voorzitter	€ 917	€ 917
Vergaderkosten van de rekenkamercommissie (€ 45,93 per uur per persoon) (vergadering rekenkamercommissie, auditcommissies, afstemmingsoverleggen, e.d.) ³	€ 4.433	€ 6.295
Overige onderzoekskosten (leden, voorzitter en externe inhuur)	€ 49.126	€ 57.918
Overig (website, drukwerk, verzekering, reiskosten, etc.)	€ 5.275	€ 3.993
Totaal	€ 193.176	€ 195.458

In totaal heeft de rekenkamercommissie in 2011 72% van haar uitgaven direct besteed aan onderzoek bij één van de acht gemeenten (€ 140.976,- van de totale uitgave van € 195.458,-). Een groot deel van de overige kosten wordt ook besteed aan onderzoek gerelateerde activiteiten, zoals het inventariseren en selecteren van onderzoeksonderwerpen (ook bij de raden), het opstellen van het jaarplan en onderzoeksplan. Ook de vergaderingen gaan voornamelijk over onderzoek en reiskosten worden vooral gemaakt om onderzoek te kunnen doen bij de acht gemeenten.

De begroting van 2011 ging uit van een totaalbudget van € 193.176,- (op basis van een inschatting van het aantal inwoners per 1 januari 2011 per gemeente). Het werkelijke budget voor 2011 bedroeg € 191.821,- (op basis van het werkelijke aantal inwoners per 1 januari 2011, zie tabel 1, paragraaf 4.1.). In 2011 heeft de rekenkamercommissie € 195.458,- uitgegeven. Hiervoor is € 3.639,- onttrokken aan de voorziening van de rekenkamercommissie.

³ De vergoedingen voor november en december 2011 worden pas in 2012 uitgekeerd en zijn niet betrokken bij deze cijfers.

4.3 Kosten 2011 per gemeente

Deze paragraaf gaat in op de kosten per gemeente. Zoals toegelicht in paragraaf 4.2 zijn de onderzoekskosten direct gerelateerd aan concrete onderzoeksactiviteiten. Deze zijn verdeeld over de gemeenten naar werkelijk gemaakte kosten. De indirecte kosten worden verdeeld over de gemeenten naar rato van het aantal inwoners. Zie tabel 3 tot en met 10 voor de kosten per gemeente in 2011.

Voor de gemeenten Bunnik, Nijkerk, Renswoude en Scherpenzeel waren de uitgaven in 2011 per gemeente groter dan de inkomsten per gemeente. Voor deze gemeenten zijn daarom middelen onttrokken aan de voorziening van de rekenkamercommissie. Voor de Gemeenten Barneveld, Leusden, Nijkerk en Zeewolde waren de uitgaven lager dan de bijdragen per gemeente. Voor deze gemeenten zijn middelen gestort in de voorziening. Op totaalniveau heeft de rekenkamercommissie € 3.639,- onttrokken aan de voorziening.

Door de vacature van tweede secretaris/onderzoeker in 2011 heeft de rekenkamercommissie een aantal onderzoeken gedeeltelijk moeten doorschuiven:

- wijkplatforms in Barneveld;
- grondbeleid in Leusden en Nijkerk;
- regionale samenwerking in Bunnik, Leusden, Scherpenzeel, Woudenberg en Zeewolde

Deze onderzoeken zijn in 2011 gestart, maar zullen grotendeels in 2012 uitgevoerd worden.

De uitvoering van de doorwerkingsonderzoeken naar het woonbeleid van Barneveld, Nijkerk en Leusden is doorgeschoven naar 2012. Dit verklaart waarom er in 2011 minder geld uitgeven is voor onderzoek in - vooral - Barneveld en Leusden. In 2012 zullen deze gemeenten extra onderzoek krijgen. Dit is inmiddels opgenomen in het onderzoeksprogramma 2012 van het jaarplan 2012 van de rekenkamercommissie.

Tabel 3 Bestedingen gemeente Barneveld

Barneveld	Bedrag
Onderzoekskosten (rekenkamercommissie en externe inhuur)	€ 5.682
Onderzoekskosten secretaris / onderzoekers	€ 13.740
Gemeenschappelijke onderzoekskosten	€ 751
Vergaderkosten gemeentespecifiek	€ 510
Reiskosten	€ 179
Gemeenschappelijke niet-onderzoekskosten (website, drukwerk, vergaderen, overig)	€ 15.129
Totale besteding	€ 35.991
Bijdrage gemeente	€ 55.566
Storting voorziening rekenkamercommissie	€ 19.574

Tabel 4 Bestedingen gemeente Bunnik

Bunnik	Bedrag
Onderzoekskosten (rekenkamercommissie en externe inhuur)	€ 3.566
Onderzoekskosten secretaris / onderzoekers	€ 15.718
Gemeenschappelijke onderzoekskosten	€ 205
Vergaderkosten gemeentespecifiek	€ 47
Reiskosten	€ 82
Gemeenschappelijke niet-onderzoekskosten (website, drukwerk, vergaderen, overig)	€ 4.190
Totale besteding	€ 23.806
Bijdrage gemeente	€ 15.129
Onttrekking voorziening rekenkamercommissie	€ 8.678-

Tabel 5 Bestedingen gemeente Leusden

Leusden	Bedrag
Onderzoekskosten (rekenkamercommissie en externe inhuur)	€ 7.935
Onderzoekskosten secretaris / onderzoekers	€ 9.876
Gemeenschappelijke onderzoekskosten	€ 405
Vergaderkosten gemeentespecifiek	€ 221
Reiskosten	€ 127
Gemeenschappelijke niet-onderzoekskosten (website, drukwerk, vergaderen, overig)	€ 8.313
Totale besteding	€ 26.877
Bijdrage gemeente	€ 29.979
Storting voorziening rekenkamercommissie	€ 3.102

Tabel 6 Bestedingen gemeente Nijkerk

Nijkerk	Bedrag
Onderzoekskosten (rekenkamercommissie en externe inhuur)	€ 27.084
Onderzoekskosten secretaris / onderzoekers	€ 25.486
Gemeenschappelijke onderzoekskosten	€ 564
Vergaderkosten gemeentespecifiek	€ 186
Reiskosten	€ 187
Gemeenschappelijke niet-onderzoekskosten (website, drukwerk, vergaderen, overig)	€ 11.356
Totale besteding	€ 64.863
Bijdrage gemeente	€ 41.694
Onttrekking voorziening rekenkamercommissie	€ 23.170-

Tabel 7 Bestedingen gemeente Renswoude

Renswoude	Bedrag
Onderzoekskosten (rekenkamercommissie en externe inhuur)	€ 6.207
Onderzoekskosten secretaris / onderzoekers	€ 5.769
Gemeenschappelijke onderzoekskosten	€ 67
Vergaderkosten gemeentespecifiek	€ -
Reiskosten	€ 57
Gemeenschappelijke niet-onderzoekskosten (website, drukwerk, vergaderen, overig)	€ 1.317
Totale besteding	€ 13.417
Bijdrage gemeente	€ 4.980
Onttrekking voorziening rekenkamercommissie	€ 8.438-

Tabel 8 Bestedingen gemeente Scherpenzeel

Scherpenzeel	Bedrag
Onderzoekskosten (rekenkamercommissie en externe inhuur)	€ 3.970
Onderzoekskosten secretaris / onderzoekers	€ 5.147
Gemeenschappelijke onderzoekskosten	€ 132
Vergaderkosten gemeentespecifiek	€ 221
Reiskosten	€ 66
Gemeenschappelijke niet-onderzoekskosten (website, drukwerk, vergaderen, overig)	€ 2.659
Totale besteding	€ 12.196
Bijdrage gemeente	€ 9.774
Onttrekking voorziening rekenkamercommissie	€ 2.422-

Tabel 9 Bestedingen gemeente Woudenberg

Woudenberg	Bedrag
Onderzoekskosten (rekenkamercommissie en externe inhuur)	€ 342
Onderzoekskosten secretaris / onderzoekers	€ 3.573
Gemeenschappelijke onderzoekskosten	€ 170
Vergaderkosten gemeentespecifiek	€ -
Reiskosten	€ 62
Gemeenschappelijke niet-onderzoekskosten (website, drukwerk, vergaderen, overig)	€ 3.415
Totale besteding	€ 7.562
Bijdrage gemeente	€ 12.583
Storting voorziening rekenkamercommissie	€ 5.021

Tabel 10 Bestedingen gemeente Zeewolde

Zeewolde	Bedrag
Onderzoekskosten (rekenkamercommissie en externe inhuur)	€ 539
Onderzoekskosten secretaris / onderzoekers	€ 3.748
Gemeenschappelijke onderzoekskosten	€ 299
Vergaderkosten gemeentespecifiek	€ 47
Reiskosten	€ 71
Gemeenschappelijke niet-onderzoekskosten (website, drukwerk, vergaderen, overig)	€ 6.041
Totale besteding	€ 10.745
Bijdrage gemeente	€ 22.117
Storting voorziening rekenkamercommissie	€ 11.372

4.3 Overzicht kosten en bijdragen periode van drie jaar

In 2011 sluiten we de tweede periode van drie jaar rekenkamercommissie af. De eerste periode liep van september 2005 – september 2008 en de tweede periode liep van september 2008 – 2011. Om boekhoudkundige redenen laten we deze tweede periode doorlopen tot december 2011. Uitgangspunt bij de kostenverdeling is, dat elke drie jaar iedere gemeente qua onderzoeken door de rekenkamercommissie wordt bediend naar rato van de financiële bijdrage (art. 10 van de Samenwerkingsovereenkomst betreffende de rekenkamercommissie).

Tabel 11 toont een schematisch overzicht van de financiën over een periode van 3 1/3 jaar. Als inkomsten gelden:

- de voorziening uit de vorige periode van drie jaar (2005 – 2008), inclusief de éénmalige bijdragen van € 15.000,- die Bunnik en Zeewolde betaalden bij de toetreding tot de gezamenlijke rekenkamercommissie (totaal € 30.000,-)
- de bijdrage per inwoner per gemeente per jaar (september 2008 – december 2012).

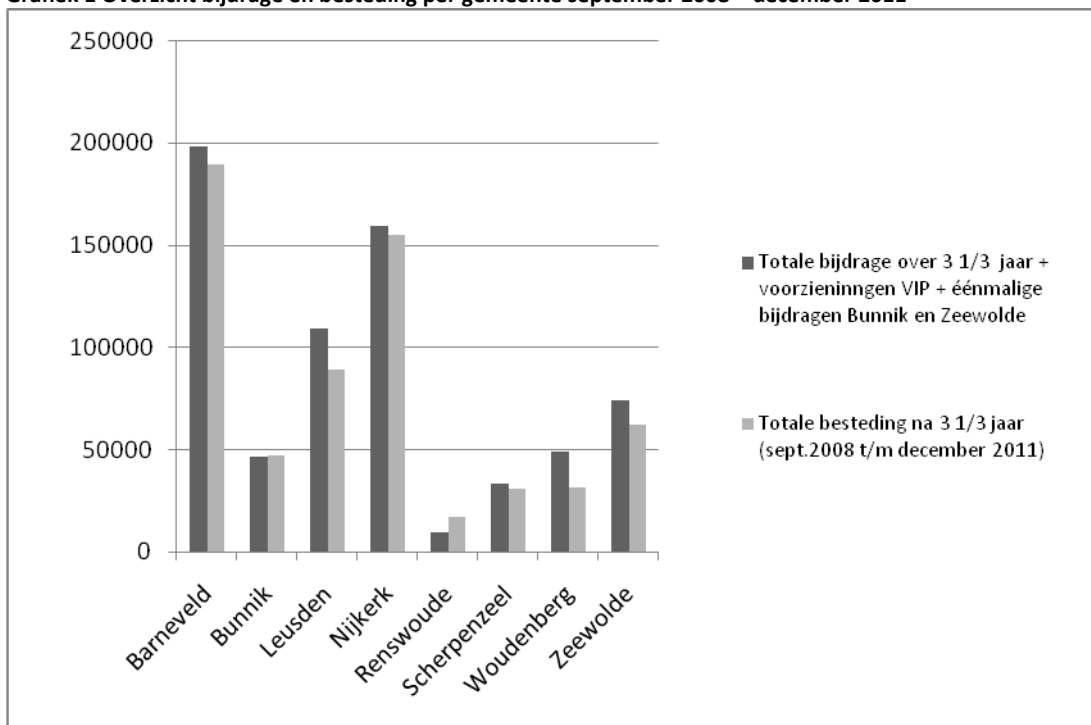
De uitgaven bestaan uit de bestedingen in de periode van september 2008 – december 2011. In deze periode werd in totaal 71% van het budget direct besteed aan onderzoek. De overige 29% werd besteed aan indirecte kosten. Ook voor de indirecte kosten geldt dat deze voornamelijk gericht zijn op onderzoek (zie paragraaf 4.2 voor een overzicht van de indirecte kosten).

Tabel 11 Totale uitgaven en bijdragen over 3 1/3 jaar (september 2008 t/m december 2011)

	Totale uitgaven 3 1/3 jaar			Totale bijdragen 3 1/3 jaar	bijdrage - uitgaven 3 1/3 jaar
	onderzoek	niet-onderzoek	Totaal		
Barneveld	€ 137.122	€ 52.404	€ 189.526	€ 180.411	- € 9.115
Bunnik	€ 34.795	€ 12.437	€ 47.232	€ 44.869	-€ 2.363
Leusden	€ 60.498	€ 28.168	€ 88.666	€ 98.631	€ 9.965
Nijkerk	€ 115.914	€ 38.741	€ 154.655	€ 135.661	-€ 18.995
Renswoude	€ 12.342	€ 4.405	€ 16.748	€ 15.881	-€ 866
Scherpenzeel	€ 20.774	€ 9.631	€ 30.406	€ 31.807	€ 1.401
Woudenberg	€ 19.538	€ 11.594	€ 31.132	€ 40.932	€ 9.800
Zeewolde	€ 41.451	€ 20.388	€ 61.839	€ 71.824	€ 9.985
Totaal	€ 442.434	€ 177.769	€ 620.204	€ 620.016	-€ 188

Grafiek 1 toont een overzicht van het totaal aan beschikbare middelen en bestedingen per gemeente over de periode van september 2008-december 2011.

Grafiek 1 Overzicht bijdrage en besteding per gemeente september 2008 – december 2011

4.4. Voorziening

De totale voorziening van de rekenkamercommissie eind 2011 bedraagt € 57.844,-. Dat is inclusief de toetredingsbijdragen van Bunnik en Zeewolde van in totaal € 30.000,- (€ 15.000,- per gemeente)⁴. De rekenkamercommissie houdt de onderlinge verdeling van de voorziening over de gemeenten bij op basis van daadwerkelijke inzet per gemeente. Tabel 12 toont een overzicht van de voorziening van de rekenkamercommissie verdeeld over de gemeenten.

Voor de gemeenten Leusden, Woudenberg en Zeewolde is nog een substantieel groot deel van de voorziening beschikbaar. Dit is mede te verklaren door het noodzakelijke schuiven van onderzoek naar 2012 i.v.m. de vacature van tweede secretaris / onderzoeker:

- Voor Leusden is de uitvoering van het onderzoek naar het grondbeleid, het onderzoek naar regionale samenwerking en het doorwerkingstraject naar het woonbeleid doorgeschoven naar 2012. Dit verklaart de voorziening voor Leusden. Voor grondbeleid zijn er overigens al verplichtingen aangegaan met een extern onderzoeksbureau. Deze zullen gedeeltelijke ten laste vallen van 2012. In 2012 zal voor Leusden extra onderzoek uitgevoerd worden. Dit is opgenomen in het onderzoekprogramma 2012 van de rekenkamercommissie.
- Voor Woudenberg zal – naast het onderzoek naar regionale samenwerking – in 2012 een extra onderzoek plaatsvinden. De rekenkamercommissie zal in het voorjaar van 2012 na afstemming met de raad(scommissie) of afstemmingsoverleg een onderwerp kiezen.
- Ook in Zeewolde zal in 2012 een extra onderzoek uitgevoerd worden – naast het onderzoek naar regionale samenwerking. Het onderzoek zal op verzoek van de raadscommissie gericht zijn op het risicomanagement bij het grondbeleid.

De voorziening van Renswoude is laag. Wegens het beperkte budget is er voor Renswoude ruimte voor een onderzoek ongeveer één keer per drie jaar. Begin 2012 is het onderzoeksrapport gericht op het beleid voor mensen met lichamelijke beperkingen aangeboden aan de gemeenteraad. Met het uitvoeren van dit onderzoek is het onderzoeksbudget van Renswoude voor de komende jaren al besteedt.

Tabel 12 Overzicht verdeling voorziening rekenkamercommissie

	Voorziening over uit VIP ⁵ periode (d.d. sept. 2008) + eenmalige toetredingsbijdragen van Bunnik (€ 15.000,-) en Zeewolde (€ 15.000,-)	bijdrage - uitgaven 2008 + 2009 +2010+2011	Voorziening per 31 december 2011
Barneveld	€ 17.397	-€ 9.115	€ 8.282
Bunnik	€ 1.199	-€ 2.363	-€ 1.164
Leusden	€ 10.426	€ 9.965	€ 20.391
Nijkerk	€ 23.279	-€ 18.995	€ 4.284
Renswoude	-€ 6.287	-€ 866	-€ 7.154
Scherpenzeel	€ 1.663	€ 1.401	€ 3.064
Woudenberg	€ 8.027	€ 9.800	€ 17.827
Zeewolde	€ 2.329	€ 9.985	€ 12.314
Totaal	€ 58.032	-€ 188	€ 57.844

⁴ De éénmalige bijdragen van Bunnik en Zeewolde zijn bij toetreding toegevoegd aan de middelen van de rekenkamercommissie en naar rato verdeeld over de op dat moment deelnemende gemeenten.

⁵ De eerste periode van de rekenkamercommissie liep van september 2005 – september 2008. De rekenkamercommissie heette toen Valleij in Perspectief (VIP)

Bijlage 1 Nevenactiviteiten van de leden van de Rekenkamercommissies

Beroepsmatige en nevenactiviteiten van de voorzitter en de leden van de Rekenkamercommissies:

De heer J.P.P. van Dort is van beroep organisatieadviseur/interim-manager. Bijbanen in 2010 waren vice-voorzitter van de Raad van Toezicht van Zorgspectrum te Nieuwegein, voorzitter van de Raad van Toezicht van de SWK Groep te Rotterdam, vice-voorzitter van de kernen van Arcade te 's-Gravenzande en voorzitter van theater- en kunstencentrum De Kom te Nieuwegein.

De heer D.J. Jans is manager bij Haute Equipe. Deze organisatie houdt zich bezig met bedrijfsvoering van overheidsorganisaties, waaronder gemeenten, en richt zich daarbij op detachering en interim-management, consultancy en het aanbieden van producten.

De heer J.G.W. Scheltinga is manager Service en Control bij de Stichting Bodemsanering NS. Hij is lid van de Rekenkamercommissies Werkendam, Woudrichem en Aalburg. Daarnaast is hij lid van de Raad van Advies Geldersch Landschap/Geldersche Kastelen, redacteur bij Kluwer en namens Groenlinks/PvdA lid van de auditcommissie en de commissies Ruimte en Middelen in de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Mevrouw F.T. van de Vlierd is beleidscontroller bij de gemeente Veenendaal. Ook is zij lid van de rekenkamercommissie van de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

De heer R. Kamphues is zelfstandig ondernemer onder de naam Adviesbureau Kamphues te Katwijk.

Bijlage 2 Groslijst onderzoeksonderwerpen

BELEID			
	Onderwerp	Aangedragen door	Datum
A1	Maken wij effectief gebruik van de subsidiemogelijkheden (zowel direct voor de gemeente als voor de inwoners /verenigingen/organisaties)? (Kunnen ontvangers van Leusdense subsidies niet ook (of meer) van particuliere fondsen profiteren en kan de gemeente daarbij de rol van makelaar vervullen?)	College B&W Leusden, fractie gemeenteraad Leusden	Oktober 2010
A2	Wijkbeheer, wijkverbindingswerk c.a., effectiviteit en schaal, ook in relatie tot de WMO.	2 fracties gemeenteraad Leusden	Oktober 2010
A4	- Voor in de toekomst: Informatiewaarde Programmabegroting. Wat zijn leerpunten? - Biedt de huidige Programmabegroting voldoende sturingsinformatie voor politieke afweging met name gericht op de beschrijving (begroting) en realisering (jaarverslag) van (maatschappelijke) effecten	Gemeenteraad Scherpenzeel Gemeente Zeewolde	Oktober 2005 November 2006
A6	- Grondbeleid (voor toekomst) (hoge prioriteit, doel: leren van andere gemeenten, in Scherpenzeel speelt het nog niet zo) - Exploitatieopzetten en gronduitgiftes	Gemeenteraad Scherpenzeel Gemeenteraad Zeewolde (Oktober 2005 Oktober 2008
A10	Nut en noodzaak hondenbelasting	Gemeenteraad Scherpenzeel	Oktober 2006
A11	Hoe gaan we om met onze kunstwerken (viaducten, bruggen e.d.) als investeringen?	Gemeenteraad Nijkerk	Oktober 2006
A15	WWB: worden gelden doelmatig en doeltreffend besteed? (o.a. wat geven we bovenwettelijk uit?)	Auditcommissie Barneveld	Mei 2010
A16	Hoe verhoudt het aantal verkeersdrempels in de gemeente Leusden zich tot de verkeersveiligheid?	Dhr. Lintsen, Leusden	Januari 2008
A18	Communicatie en oppakken van suggesties c.a. uit de burgerij, gekoppeld aan de communicatie /interactieve beleidsvorming	Fractie gemeenteraad Leusden	November 2008
A21	Programma Andere overheid: wat is de efficiency hiervan voor de gemeente Barneveld?	Auditcie Barneveld	November 2008
A22	Wat zijn de ontwikkelingen op het gebied van regionalisering van de brandweer? (taakstelling gemeente is veranderd. Welke haken en ogen zijn er? Financiële effecten)	Fractie gemeenteraad Nijkerk	November 2008

A24	<ul style="list-style-type: none"> - WMO (m.n. taxivervoer en huishoudelijke hulp) - Evaluatie van het Wmo-beleid tot nu toe (Hoe wordt de informatievoorziening ervaren? Tevredenheid over procedures en zijn deze duidelijk? Hoe tevreden zijn klanten over de uitvoering? Rol van de cliëntenraad) 	Fractie gemeenteraad Scherpenzeel Fractie gemeenteraad Zeewolde (November 2008 Oktober 2010
A25	- Actualisering van bestemmingsplannen	Auditcommissie Nijkerk	Juni 2009
A26	Leerlingenvervoer: wat wordt er bovenwettelijk uitgegeven?	Auditcommissie Barneveld (hoge prioriteit)	Mei 2010
A30	Kostendekkendheid legestarieven (In hoeverre zijn in Zeewolde de tarieven kostendekkend? Vervolgens is natuurlijk wel de vraag willen wij dat ook als raad, de volledige kostendekkendheid? Is de wijze van innen van leges wel transparant genoeg?)	Fractie gemeenteraad Zeewolde	Oktober 2010
A31	Hoe effectief is de subsidie die we geven aan de Stichting Welzijn Leusden? Zijn de beoogde effecten in lijn met de behaalde resultaten?	Fractie CU/SGP	Januari 2012

BEDRIJFSVOERING

	Onderwerp	Aangedragen door	Datum
B1	<ul style="list-style-type: none"> - Nut en noodzaak van uitbesteding: wat besteed je uit en hoe verloopt dat dan? - Hoe verhouden de kosten van uitbesteding van werk c.q. inhuur van derden zich tot de opbrengsten daarvan? - Aanbesteding (wat wordt zelf gedaan, wat niet, hoe verlopen procedures)? - Onderhoud openbaar groen: zelf doen of uitbesteden? 	Gemeenteraad Scherpenzeel Begrotings- en Rekeningcommissie Leusden (2 fracties) Gemeenteraad Scherpenzeel (prioriteit) Gemeenteraad Woudenberg	Oktober 2005 November 2005 Oktober 2005 Oktober 2006
B6	Zijn alle bestuurskosten die we maken efficiënt bestede middelen?	Begrotings- en Rekeningcommissie Leusden (3 fracties)	November 2005
B7	Effectiviteit van de doorgevoerde wijzigingen in de ambtelijke organisatie vs kwaliteit van de ambtelijke organisatie	Fractievoorzitters Nijkerk	December 2005
B10	Efficiency Grondbedrijf	Gemeenteraad Zeewolde	Oktober 2007
B12	Hoe verloopt de samenwerking tussen de verschillende partijen in het HVC?	Dhr. Tielmans, Barneveld	November 2007

B13	Mate van gebruik van externe financieringsbronnen	Auditcommissie Leusden	Februari 2011
B14	Transitie sociale taken (De provincie zal in de komende jaren haar sociale taken op welzijn, zorg en jeugd afstoten en overdragen naar de gemeenten)	Federatieve Onafhankelijke Partijen Gelderland	Oktober 2011

OVERIGEN / BELEID EN <u>B</u>EDRIJFSVOERING			
	Onderwerp	Aangedragen door	Datum
C3	Aanvragen bouwvergunningen, bv het waarom van beslissingen, proces van handhaving	Gemeenteraad Scherpenzeel	Oktober 2005
C9	Worden in Leusden infrastructurele werken doelmatig uitgevoerd (dan wel hoe vindt de besluitvorming plaats)?	Begrotings- en Rekeningcommissie Leusden (2 fracties)	November 2005
C13	Herinrichting sportpark De Bree / informatievoorziening	Overleg griffiers RSW-gemeenten	Oktober 2009